

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl., 30 kr., za en mesec 1 gl., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl., 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravnih stvareh, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Meščanje!

Naši kandidatje za volitve v mestni zbor so:

Za **III. razred**, ki voli v **ponedeljek 25. aprila**:

Dr. Karel Bleiweis, primarij bôlnice.
Vaso Petričič, trgovec in hišni posestnik.
Peterca France, hišni posestnik in trgovec.

Goršič France, hišni posestnik.
Stupica Ignacij, prodajalec moke.

Za **II. razred**, ki voli v **vtorek 26. aprila**:

Potočnik France, stavbeni svetovalec v pokoji.
Grasselli Peter, deželni odbornik in hišni posestnik.

Bajer Alojzij, c. kr. računski revident in hišni posestnik.
Klemenčič Ferdinand, ingénieur.

Za **I. razred**, ki voli v **sredo 27. aprila**:

Fortuna France, trgovec in hišni posestnik.

Dr. Alfons Mošè, odvetnik.

Národní centralni volilni odbor.

Ogrinčev odlok.

II.

Včeraj bilo je poudarjano, da se odlok metliške okrajne sodnije v zakonu opravičiti ne da, ker je ravno nij oblasti na svetu, katera bi v okrajni metliškem slovenske vloge prepovedati smela.

In mi moramo naglašati, da bomo upili, in pomoči prosili toliko časa, dokler se take abnormne prikazni, kakor je odbitje slovenske vloge, popolnoma ne izgube, dokler čisto ne izginejo.

Ker po našem mnenju prëlomi vsak sodnik, ki je vendar tudi na ustavo prisegel, s tem, da odbije slovensko vlogo samo zategadelj, ker je sestavljena v slovenskem jeziku, to svojo prisego, ali pa je tako nezmožen, da nij sposoben več za daljno uradovanje. V jednom in drugem slučaju pa bi se moral dejati v disciplinarno preiskavo, ter kazniti s penzijo, ali na kak drug pa vendar oster način!

Kdor stvar objektivno preišče, mora takoj priznati, da je mej sodnijskimi vlogami in mej pismi bistven razloček. Če uže sodnija slovenske vloge slovensko rešiti neče in če je celo zavrne, tako se v tem primerljaji še vedno dobi kaka senca, v katero se početje zaviti da, češ, da je „der gang der rechtspflege“ v nevarnosti.

Ali če pa se pred sodnijo ne pozna slovensko pismo, je to vse drugačna stvar!

Potem je to pač tako, kot bi se mi pri sodniji prepovedalo slovensko govoriti, potem je to odločno kratenje ustavne pravice, vsled katere ima naš jezik pred sodnijami ravno iste privilegije, kot nemški.

Odlok okrajne sodnije v Metliki involvira torej jasen, vsakemu objektivnemu človeku vidljiv prelom ustave, katero je, kakor je znano, premilost-

ljivi car z lastno prisego izpolnjevati obljubil.

Na drugej strani pa pomenja ta odlok nevarno negiranje dveh pravnih inštitutov, katerih važnost je tako velika, da je priznana po celem olikanem svetu.

S tem odlokom napadena je v prvej vrsti tudi javna knjiga v našej kronovini, in ako se bode početje metliške okrajne sodnije posnemalo po deželi, omajal se bode glavni steber zemljiščne knjige, to je zavest v njo. Da je odlok metliške okrajne sodnije eminentnega pomena za javni kredit, katerega brez dvombe pospeševalne bode, je tako jasno svitlo, da nij treba na to še posebe opozorjevati.

Kdor pa kali javni kredit, kdor se pregreši tako daleč, da gloda celo na tako koristnem zavodu, kot je javna knjiga, ta si nakoplje na se odgovornost, pod katero bi moral zdihovati, kakor v sredi noči pod napadom smrtne more! Mi izrekamo takoj, da nam ne pride v misel, okrajno sodnijo metliško obdolževati, da hoče pomanjšati korist javne knjige, ali vendar si štejemo v publicistično svojo dolžnost, opozoriti tudi na nevarne posledke, kateri sedaj nijso bili nameravani, ki pa bi ne izostali, če bi se naša kronovina preplula s takimi odloki, kot je v govoru stoječi.

Drugi zavod, proti kateremu je obrnen uže mnogomenjeni odlok okrajne metliške sodnije, pa je zavod javnih beležnikov, katerim se po **nadsodniji** dovoljuje, da smejo javna svoja pisma sestavljati tudi v slovenskem jeziku.

Kdo bode še poiskal beležnika, če se mu pove, da slovenska njegova pisma ne veljajo nič, in da jih sodnije ne sprejemajo brez nemškega prevoda. V istini, vsi beležniki morali bi vstati kakor jeden mož, ter odločno se izreči proti takej praksi, katera je silno nevarna beležniškim interesom. Tedaj ko so narodni od-

vetniki v vojvodini Kranjskej na justičnega ministra zavoljo znane najvišje-sodnijske določbe spomenico odposlali, ter v njej na veliko nevarnost opozorjevali, katera bi iz te določbe pravosodju nastati utegnila, tedaj so kranjski beležniki trdo spali, in niti prstka nijso ganili, da bi bili združili svoj glas z odvetniki.

Radovedni smo, kaj bodo počeli ti gospodje sedaj, ko pada sekira ne samo na veje, temuč naravnost na deblo njihovega zavoda. Ako bode še nekaj takih metliških odlokov zagledalo beli dan, potem bodo morali beležniki po deželi zapreti svoje pisarne, ker bode ljudstvo pravna svoja opravila raje sklepalo na golo besedo, kot pa na beležniško pismo, katero pred sodnijami nikake veljave nema!

Dr. I. T.

† Lord Beaconsfield.

Dné 19. aprila t. l. o petih zjutraj je v Londonu umrl Benjamin Disraeli, poznejše earl of Beaconsfield. Mož je bil jeden tistih svetovnih talentov, katere mora spoštovati prijatelj in tudi nasprotnik. Genijalen je bil politik, kakor tudi pisatelj. On in sedanji liberalni voditelj Gladstone bila sta zadnja zastopnika tiste zgovornosti, ki se je nahajala od 1830. leta naprej jedino le v angleškem parlamentu, in o kateri mi, ki moramo poslušati fraze naših liberalcev, niti pojma nemamo. —

Po sklepu berlinskega kongresa čutil se je Disraeli na vrhunci svoje slave, in njemu se je v prvej vrsti pripisavalo, da so se prekrižale ruske namere in da Rusija nij mogla doseči vsega, kar je nasproti zmagonosnim svojim armadam in nasproti prelitej krvi svojih sinov po vsej pravici zahtevati smela. Tedaj je tudi bilo, ko je Disraeli raznenadil svet z znano pogodbo, katera je prepustila Ciper Angležem v last, ter jim dodelila protektorat čez Malo Azijo.

Kakor v romanah, hotel je genijalni politik voditi scene v svetovnej politiki. Ali romane pisati je ložje kot svet vladati.

Tudi lord Beaconsfield je sedel le malo časa na vrhunci svoje slave; potegnula je sapa ter ga vrgla iz visočine, na katero je bil priplezal. Konec svojih dnij je doživel, da je aura popularis povzdignila največjega političnega mu nasprotnika do vladnega krmila in doživel, da so vsa tista zidanja, s katerimi je bil obdal slavo angleškega imena, razpadla. Ciper in protektorat čez Malo Azijo nijsta prinesla tistega sadu, katerega so pričakovali in v Aziji morala se je zapustiti pozicija v Afganistanu, katero si je bil lord Beaconsfield kot jez — proti ruskemu navalu z denarjem in krvjo pribojeval! Disraeli, ki je svojej kraljici diadem indijskega carstva pritiskal na čelo, moral je končno doživeti, da so čete raztrganih južno-afrikanških kmetov strahovale orožje angleško ter z vspehom v bran se stavile vojaštvu tiste carinje, katere moč so lehkovernim Indijcem do nebes povzdigovali.

Nam Slovanom bil je Beaconsfield jeden najljutejših nasprotnikov in vse moči svojega življenja posvetil je v to, da bi se na nogah ohranila Turčija in da bi se zastavile steze slovanskemu napredku. Njegove smrti obžalovati nemamo torej nikakega vzroka.

O rabi slovenskega jezika po uradnih.

Iz prijateljske roke smo dobili naredbo od 20. aprila 1872 izdana za Dalmacijo o rabi deželnih jezikov pri politično-opraviteljskih oblastnih, sodnih in državnih pravdnih v Dalmaciji. To naredbo je izdala vlada Auerspergova in podpisala sta jo „Lasser“ in „Glaser“. Kar sta smela tedaj storiti Lasser in Glaser za Dalmacijo, mislimo, da smeta storiti za slovenske pokrajine tudi grof Taaffe in dr. Pražak. Dajte nam čisto enako postavo in zadovoljni bomo. Postava za Dalmacijo se glasi tako-le:

Deželni zakoniški list
(Landes-Gesetz- und Verordnungsblatt)
za Dalmatinsko.
VI. del. (VI. Stück.)

Izdan in razposlan dné 20. maja 1872.
17.

Naredba ministerstva notranjih zadev in pravosodja

dné 20. aprila 1872

o rabi deželnih jezikov v vnanjem službovanju pri politično opraviteljskih oblastnih, sodnih in državnih pravdnih v Dalmaciji.

§ 1. Opraviteljske oblastnije, katere so podredjene ministerstvu notranjih zadev, c. kr. sodnije in državna pravdnstva v Dalmaciji, so dolžne reševanja pismenih vlog ali ustmenih prošenj strankam ali občinam izdajati v enem tistih dveh deželnih jezikov, v katerem je bila uloga pisana ali pa se je ustmena prošnja vložila. Prilog pisanih v deželnem jeziku nij treba prelagati.

§ 2. Zapisniki sè strankami ali občinskimi organi se imajo v enem tistih dveh deželnih jezikov pisati, v katerem se je ustmena izjava storila.

§ 3. Odpravnice, katere oblastnije ali sodnije brez vlog strank izdajajo, se imajo izdajati v tistem deželnem jeziku, katerega govori osoba, katerej se izdajajo.

Take odpravnice, ki se izdajajo občinam, se imajo pisati v tistem jeziku, v katerem dotično občinsko zastopništvo uraduje.

Ako jezik, katerega se stranka poslužuje,

nij znan ali pa nij deželni jezik, rabiti se ima jezik notranjega uradovanja.

§ 4. V kazenskih zadevah se imajo zaključbe in obsodbe z razlogi, ki se morajo proglasiti, zatožnice, katere se morajo strankam dostaviti, in zapisniki o končnih ali glavnih obravnava, v istem deželnem jeziku pisati, katerega se poslužuje obdolženec.

V ravno istem jeziku se imajo tudi končne ali glavne obravnave vršiti.

Ugovori državnega pravnika ali osebnega tožitelja in zagovornika se pa smejo, ako zatoženec dovoli, v drugem deželnem jeziku vršiti.

§ 5. Pri končnih ali glavnih obravnava, proti zadolžencem, kateri se ne poslužujejo ravno tistega deželnega jezika, imajo se njihove izjave, kakor tudi izjave zaslišanih prič sicer vsakokrat v jeziku zaslišanega v zapisnik zapisati (§ 2); toda zapopadek zapisnika se ima v tistem deželnem jeziku popisati, kateri se po razliki okolnostij sodnji v prospeh namena pravnega objavljenja koristneji zdi.

V takih slučajih se ima obsodba z razlogi vsakemu obdolžencu v istem deželnem jeziku razglasiti in na zahtevanje tudi izročiti, katerega se je posluževal, če nij sam privolil, da se mu izroči v jeziku notranjega poslovanja.

§ 6. V pravnih državljanskega prava se ima obsodba z razlogi, ako se nijsta stranki v porabi jezika notranjega poslovanja sporazumeli, v istem deželnem jeziku izdati, v katerem je bila tožba vložena ali pa se je v zapisnik narekoval.

§ 7. Ako se stranki v pravdi državljanskega prava nijsta posluževali enega in istega deželnega jezika, se ima, ako se nijsta sporazumeli, da izide obsodba z razlogi v jeziku notranjega poslovanja, izročba sicer tudi v jeziku, v katerem je pisana tožba, izdati, vendar se ima nasprotniku, ako je zato poprosil predno da se je obsodba objavila, dodati prevod obsodbe z razlogi.

§ 8. Ako bi se natankej izpeljavi teh naredeb pri posameznih uradih ali sodnih začasnó zaradi obstoječih osebnih okoliščin nepremagljivi zadržki protivili, ima se to naznati predpostavljenej oblastniji, da se kolikor mogoče pomaga.

§ 9. Naredbe ministerstva notranjih zadev od 20. februarja 1869 d. zak. št. 7 in naredbe pravosodnega ministerstva od 26. februarja 1869 d. zak. št. 9 izgubite z začetkom veljave te naredbe vsako veljavo.

§ 10. Notranje poslovanje c. kr. oblastnih in sodnih, kakor tudi njihovo dopisovanje mej soboj se s to naredbo nikakor ne predružači.

§ 11. Ta naredba postane 1. oktobra 1872 veljavna.

V Beči, 20. aprila 1872.

Lasser m. p.

Glaser m. p.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. aprila.

Cesarjevič **Rudolf** je prišel 19. t. m. popoldne ob štirih v Zader, kjer je bil od vsega tamošnjega dostojanstva navdušeno sprejet. Od tod se je peljal v Trst, kamor je večeraj dospel. V Trstu so cesarjeviča pozdravili vsi duhovenski in posvetni dostojanstveniki. Z večernim brzovlakom se je odpeljal na Dunaj.

Prihodnja seja **državnega zbora** se prične 28. t. m. ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu stoji proračun in finančna postava za l. 1881.

Pred **državnim sodiščem** na Dunaji se je ponedeljek pričela obravnava o pritožbi grofa Auersperga in 28 tovarišev glede volitev iz zgorenje-avstrijskega veleposestva, ki

so se vršile lansko poletje. Vtorek se je sodišče za kompetentno proglasilo, da more soditi v tej zadevi. Vlada je namreč ugovarjala zoper kompetentnost sodišča.

„**Ustavoverne**“ novine kar ne vedó, kaj bi naredile s kmetiskim shodom, ki je bil zadnji ponedeljek na Dunaji. Nižjeavstrijski kmetje so močno prijemali ustavoverske vodje, zato „N. fr. Pr.“ malo laskavo o njih shodu poroča, a „D. Ztg.“ pravi, da shod nij imel nobenega značaja, dasi vendar ve, da je vsak govornik samo to naglašal, da se ima kmetstvo rešiti in njega obstanek zagotoviti. Ustavoverci so mislili, da bodo kmetje kar k njimi pobrisali, — zato jeza.

O rešenju **češkega vseučilišnega** vprašanja piše „Prager Abendblatt“: „Poročila o načelnem rešenju praškega vseučilišnega vprašanja, bilo je ugodno sprejeto v vseh krogih, ki bistro vidijo, ker od vlade predložen način rešenja tega vprašanja daje obema narodnostima na Češkem polno svobodo gibanja na vednostnem polju. Če pa opozicijski listi obirajo vladno naredbo, tako obirajo zato, ker hočejo opozicijo na vsak način delati.“

Moravski deželni odbor je tudi v rokah Nemcev: ta deželni odbor je zdaj dal službo primarnega zdravnika dr. Brennerju in službo domačega zdravnika v moravskej deželnej bolnici nekemu dr. Sterzu — oba ne znata ni besedice češki. Nij čuda, da so Čehi silino razdraženi, ker se le tujcem oddajajo službe, a domačini se povsod odrivajo — prav tako kakor pri nas.

Vnanje države.

Evropski poslaniki v **Carigradu** so 19. t. m. izročili turškej vladi od vseh poslaničkov podpisano skupno noto. V tej se naglašá, da so vlasti, ker se določbe berlinskega kongresa nijso mogle mirno izvršiti, svoje poslanike v Carigradu pooblastile, da poiščejo tako mejo, ki bi vgajala zdanjemu položnju. Nota omenja zdaj one mejne črte, katero so vlasti uže Grškej predlagale in pravi, da, ker so jo vse vlasti odobrile, se ima ta nova meja smatrati kot evropski sklep, ter vabi porto, naj jo tudi ona odobri.

Grška vlada je poklicala domov iz Carigrada svojega tamošnjega zastopnika, zato, ker je brez dovoljenja porti obljube delal. Grška vlada še na dalje zbira ob Epirskej meji vojake.

V **Rumuniji** je nastala ministerska kriza, ker dozdanji ministerski predsednik Bratianu hoče na vsak način odstopiti. Kralj je brzójavno vprašal brata Bratijanovega, ki je rumunski zastopnik v Carigradu, Demetra Bratianu, je-li hoče on novo ministerstvo sestaviti. Ta še nij odgovoril.

Vsled smrti **Beaconsfieldove** nastaja vprašanje, kdo bode zdaj vodja angleških konservativcev? Imenujejo se trije kandidatje vojvoda Richmond, earl of Salisbury in lord Cairns; najbolj se imenuje Salisbury, da bode Disraelijev naslednik.

Domače stvari.

— (Uradna „Laibacher Ztg.“ o ljubljanskih volitvah.) Izpregovorila je tudi naša vladna „Laibacher Ztg.“, organ deželne vlade, o ljubljanskih volitvah. Iz njene izjave se vidi, da vlada ne podpira nemške ustavoverne stranke, ravno narobe. Dotični članek v listu od 21. aprila se glasi:

„Unsere localen Blätter beschäftigen sich nun angelegentlichst mit den bevorstehenden Ergänzungswahlen für den Laibacher Gemeinderath. Wir unsererseits sehen uns nicht veranlasst, den Standpunkt, den wir in dieser Angelegenheit einnehmen, näher zu kennzeichnen, können aber eine Bemerkung, die wir in dem derselben Angelegenheit gewidmeten Artikel des „Laibacher Wochenblatt“ finden, weil sie die Regierung betrifft, nicht unerwidert lassen. Das Organ der Verfassungspartei in Krain gesteht zwar ein, dass sich diese Partei, was die Laibacher Gemeinderathswahlen anbelangt, in der günstigsten Lage befindet; selbes kann aber, indem es dies ausspricht, doch nicht umhin, seufzend auszurufen, dass „die Stellung der liberalen Partei, wie überall, so auch in Krain, im Augenblicke keine beneidenswerte sei“. Selbstverständlich ist es

nur die gegenwärtige Regierung, welche dieser Partei ihre Stellung zu einer nicht beneidenswerten gemacht hat! Wir forschen vergeblich nach Gründen, welche diesen Ausspruch rechtfertigen würden; denn uns ist nicht ein Fall bekannt — und der Verfassungspartei wahrscheinlich auch nicht, — in welchem sich dieselbe überhaupt durch eine Verfügung der Regierung in ihren Rechten verletzt erachten könnte. Und was die Laibacher Gemeinderathswahlen insbesondere betrifft, so können auch wir dem gedachten Organe nur bestimmen, dass sich die von ihm vertretene Partei diesbezüglich in der günstigsten Lage befindet. Denn einerseits bleibt es ihr unbenommen, auf ihr bisheriges Programm und die daraus resultirenden Erfolge hinzuweisen, andererseits braucht sie nicht zu besorgen, dass die Regierung Schritte unternehmen werde, um sie in ihrer Wahlaction irgendwie zu stören. Die Regierung wird auch bei dieser Gelegenheit auf dem Standpunkte der Objectivität beharren und es deshalb vermeiden, durch ein Eingreifen in den Wahlkampf die Parteien gegen einander zu hetzen, sich wohl bewusst, dass sie damit nur das Vertrauen der Bevölkerung, das sie doch nicht entziehen kann, verwirken müsste. Wenn sich aber die Sache so verhält, wie kommt das Organ der liberalen Verfassungspartei dazu, anlässlich der Gemeinderathswahlen wieder den Seufzer auszustoßen, dass die Stellung dieser Partei auch in Krain im Augenblicke eine wenig beneidenswerte sei? Wie dem auch sei, wir gönnen dem Organ und seinen Anhängern den Trost, es werde vielleicht in dem nächsten Augenblicke besser werden“.

Torej gospodje nemški uradniki volilci naj si dobro zapomnijo, kar vlada tu pravi: ona neče posezati z njimi v volilno agitacijo, ker vlada neče izgubiti zaupanja pri ljudstvu. Vlada torej sama želi, da zmaga stranka ljudstva, t. j. narodna stranka, ne pa ona klika, ki je še le pred malo časom v konstitucionalnem društvu po dr. Schreyju napovedala obstoječej vladi boj do noža. — Sicer je pa ta oficijozni članek tudi nekoliko hudomušen in zbadljiv. Ustavovercem svetuje naj delajo s svojim programom in svojimi vspehi! S temi samimi pa dobro vedo, da ne zmagajo!

— (Volilna agitacija) je na nasprotni strani baje v tretjem razredu živa. Nemškutarji hoté na tihoma letos v tem razredu kaj opraviti. Zanašajo se, da mi ne bomo v svojej zmage-gotovosti v tem razredu dosti delali in pa, da bodo tudi neki socijalni demokrati našo stranko cepili in tako nemškutarjem koristili. Upamo, da se bodo v jednem in drugem varali. Najmarljivejša agitatorja sta baje kandidata Detter in Edvard Mahr.

— (Penzijoniranje in odlikovanje.) Nj. veličanstvo cesar je okrajnemu sodniku Janezu Koširju po povodu njegovega upokojenja v priznanje njegove mnogoletne in izvrstne delavnosti v službi podelil naslov in značaj deželne sodnije svetovalca.

— (Vreme.) Do stalnega lepega vremena menda letos ne pridemo več ka-li! Spet imamo (v četrtek ko to pišemo) obilo dežja in snega.

— (Letošnja velika noč.) katero smo praznovali dné 17. aprila, je po učenjaskem preiskovanju umršega škofa speierskega dr. Haneberga (kakor je v razlaganji evangelija sv. Janeza k. 13. poglavju opomnil) ravno v tist dan, kakor za Kristove smrti. Četrtek, ko je bila zadnja večerja, bil je tedaj dné 14. aprila, kakor letos, petek, ko je naš Izveličar trpel na križi in umrl, dné 15. aprila, in dan slovesnega njega vstajenja je bil dan 17. aprila.

— (Požar.) Iz Cerkelj se nam piše: Pretečeni ponedeljek nas je v kratkem uže v drugič zadela grozna nesreča. Lepa vas Pšenična Polica je pogorela. Ogenj je nastal skoraj gotovo po nerodnosti v necem hlevu. Sapa je

pihala in ker vas razen enega vodnjaka nema nikake vode, nij bilo mogoče ognja ustaviti. Pogorelo je 16 hiš z drugimi gospodarskimi zgradbami vred. Da nij pogorela popolnoma vsa vas, se imajo rešeni posestniki zahvaliti edino le srčnemu zidarju Šimnu Bolku iz Šmartina, ki je v največej, da reči smem, smrtnej nevarnosti pogasil ogenj prijemajoč se uže dveh hiš ležečih tako, da bi bilo vse pogorelo, ako bi se ne bilo posrečilo vrlemu zidarju ondi ognja zadušiti. Pač zasluži zahvalo. Da bi se mu le tudi dejanski skazala! Zavarovani so bili razen dveh vsi pogorelci.

— (Ljudsko štenje v Vipavi.) Trg Vipava ima 250 hiš in 1108 prebivalcev; leta 1869 je imela 233 hiš in 1250 prebivalcev, tedaj se je prebivalstvo znižalo za 142 duš. Ves vipavski sodnijski okraj s trgov vred in 42 vasmu ima 12.043 duš, l. 1869 pa 12.485, tedaj manj 442 duš zdaj.

— (Utonila) je Ana Zupančič iz Podboršta pri Trebnem na Dolenjskem, ko je 8. t. m. zjutraj zgodaj šla k potoku po vodo. Ker je dolgo časa nij bilo domov, šlo je nekoliko vaščanov, katere je sestra naprosila, iskat jo, ter so jo res po dve uri dolgo trajajočem iskanji izvlekli iz vode. Nesrečnica je zapustila osem let staro dete.

— (Ujeta tatova.) Iz Mokronoga se nam piše: Tatova, o katerih sem vam pisal pred 14 dnevi, da sta Ant. Pernetu v Stattenbergu ukrala dva „šimelna“, so uže dobili. Jednega so pripeljali uže v Mokronog v zapor, doma je iz radeškega okraja in se piše Sladič, bil je uže zaprt 12 let, večinoma zaradi tatvine. Prijem so dobili v denarjih 141 gld. a. v., 2 laška bankovca po 50 centimov in 1 bankovec za 5 lir. Drugi tat je v Krškem še v zaporu. Konja sta boje oba poslala v Gradec po železnici. Bila sta vredna okoli 400 gld.

— („Zgodovina slovenskega slovtva), spisal in založil Julij plem. Kleinmayr, v Kopru; natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovci 1881. se imenuje šoli in domu ter sploh zavedajočim se Slovincem namenjena knjiga, koja se je ravnokar donatisnila. Obseg na 226 straneh je: I. O jeziku in delitvi po narečjih, II. Razdelitev slovtvene zgodovine, III. Temelj slovanskej vedi, IV. O azbuki, V. Staroslovensčina, VI. Slovtvo slovensko in sicer A. Staroslovensko: 1. Brizinski spominki, 2. Glagoliško slovtvo, 3. Cirilisko slovtvo, 4. slovensčina pred Trubarjem B. Novo slovensko slovtvo, od strani 45 do 226. Knjiga se dobi naslovom: Julij plem. Kleinmayr, c. kr. profesor v Kopru proti poštni nakaznici (Postanweisung) franko à 1 gld. 20 kr. — Ako kdo več iztisov naroči (vsaj deset) se zniža cena, posebno gg. učiteljem, dijakom srednjih šol in učiteljskim pripravnikom, à jeden goldinar. Naroči se lahko tudi (z zneskom vred) pritiskarnici družbe sv. Mohora v Celovci. Delo, ki je zahtevalo mnogo truda in veliko stroškov uljudno priporoča: spisovatelj.

— (Učiteljem slovenskim.) V Zagrebu obstoji društvo pod naslovom „Hrvatski pedagogijsko-knjževni Sbor“, kateremu je zadača širiti mej učiteljstvom občno in strokovno naobrazbo izdajajoč pedagogijske in občne poučne knjige. Sbor sprejema podpirajoče članove, koji plačajo 1 for. na leto. On je namenil letos, ako bode dovoljno članov, izdati sledeče knjige: „Slike iz hrvatske cvjetane“ od Drag. Hirca s 112 slik, „Poviest pedagogije“ od St. Basarička, „Uzor

djevojka od J. Galla, „Male basne“ in „Spomenispis“, od M. St. slaveč letos svojo desetletnico, A ker Hrvati čitajo in razumejo slovenske knjige in ker Slovenci razumemo zopet in čitajmo hrvatske knjige, zato toplo priporočamo slovenskemu učiteljstvu in drugim rodoljubom, da pristopijo kot podpirajoči članovi za leto 1881 z neznatnim prinosom od 1 goldinarja.

— (Iz Ptuja) smo prejeli sledeči povelje: V navedenem dopisu se bere, da sem bil „primoran v zapisnik staviti obvezo, ka se odpovem zastopstvu“. To nij istina. Mene nihče nij primoral; jaz sem se prostovoljno odpovedal zastopstvu. A. Levičnik c. kr. okrajni sodnik. —

Razne vesti.

* (Češkega kraljevstva glavno mesto „zlata Praga“,) bode našemu nastolniku Rudolfu o priliki njega poroke poklonilo prekrasno skrinjico od ebenovega lesa, okrašeno s češkimi dražimi kameni z udela-grbi dežel češkega kraljevstva, in sicer bodo ti narejeni od čistega srebra. Poleg tega do-bode album s fotografijami praškega mesta in njega znamenitostij.

* (Justična palača na Dunaji), to prekrasno poslopje našega cesarstva glavnega mesta, je malo ne po šestletnem gradnji dovršena. Cesar sam bode zadnji kamen uzidal. Vsa palača pokriva 3470 □ sežnjev zemlje ter stane z notranjo upravo vred tri milijone goldinarjev. Vanjo se bodo v kratkem preselili tile uradi: Najvišji sodni dvor, deželna nad-sodnija, deželna sodnija za civilne stvari in trgovinsko sodišče. Na sredi glavnej veži stoji bózica „Pravica“, tri metre visok kip od dragega marmora. V poslopji bode okoli sto ur, katere bodo vse jednako šle, ker bodo v hidropnevmatičnej zvezi z veliko osrednjo uro. Ta justična palača se sme po pravici šteti mej obile zanimivosti dunajske.

* (Podsulo je v peščenih jamah) za dvornimi vrati na Hradšinu v Pragi dné 14. aprila izmej sedmih dva vojaka, ki sta ondi kopala pesek za domačo rabo. Najprej se je zemlja nad njimi začela tresti in zibati se ter je jednemu kepa peska priletela na nogo. Ta zakliče brz: „Tovariši, rešite se!“ — takoj potem se sè strašnim bučanjem udere pesek v jamo. Jednemu vojaku je popolnem strlo glavo ter mu jo odtrgalo od telesa, drugega je pesek kar pogoltnil in smrtno ranil. Glava mu je na mnogih krajih razbita, roke, noge in rebra zlomljene, óni, katerega je pesek na nogo zadél, je tudi še nekoliko šve-past. Ostali vojaci so se samo prestrašili, ker so se nesreči umeknili še za pravega časa. Ranjence so prenesli v vojaško bólnico.

* (Štirje veliki krongidiantje) so baje pri pogrebu umršega ruskega carja Aleksandra II. izginili iz prekrasnega, dragocenega državnega ščita, ter jih doslé še nijso mogli zaslediti.

* (Rumunski novci.) S parnikom „Wester“ se je na veliko soboto z Dunaja v Rumunijo odposlalo 500.000 leiev (rumunsk novce, ki je vreden okoli našega pol goldinarja). Novce je napravila dunajska cesarska denarnica ter nosi vsak podobo novoimenovane kralja Karla.

* (Umor zaradi odbite snubitve.) V nekej vasi na Ogerskem je mlad mož, Kertess po imenu, zaljubil se v natakarcico, katero so na kratko nazivali Zsofi. Osem let je hodil k njej in jej izkazoval svojo prijaznost, dasi je ona bila lehke vrste ženska. Nedavno jo je navzlic vsem njenim slabostim resno snubil, a njej je bilo razuzdano življenje draže, nego zakonski jarem, zatorej ja je kar na kratko odbila. Mladi mož sklene še poslednjič skušati, je li mu bode moči pregovoriti lehkoživega dekleta za zakonski stan. Prišedši k njej, je vpraša, če hoče biti njegova nevesta, a ona mu brzo odvrne, da se ne misli nigdar možiti. Zdajci razžaljeni snubač potegne revolver in pravi: „Zsofi, ti moraš biti moja“. Ona odgovori: „Nikoli!“ Zatim ljubeč ustrelil vanjo,

a jo samo lahko rani na roko. Polu nezavestnega dekleta obupanec še zadnjič posvari: Če mi odrečeš, te usmrtilim, in ko je ona še vedno trdovratno branila se, vzeti ga, jo ustrelili v vrat, da takoj mrtva obleži. Ubeglega zločinca išče.

* (Mlada mati.) V Rillingtonu, okraj Yorkshire, je dekle, imejoče devet let in osem mesecev porodilo čvrstega dečka, kateri je tehtal 7 $\frac{1}{2}$ funtov, ter je bil po zdravnikovem izreku popolnem zdrav. Vendar je dete umrlo posle nekoliko ur za krčem. Zapeljivca dekličevega išče sodnijska oblast.

* (Perzijski šah) je minolega meseca zvedel, da so v njegovem lovskem revirju pri Džatšerutu zasledili tigra. Navzlic snegu in mrzlej burji odrinil je z vsem izspremstvom na lov. Poslednje je bilo kaj malo zadovoljno gazit sneg, osobito je marsikatera nežna dama iz harema skrivaj srdila se nad svojega gospodarja čudnim veseljem, za divjo zverjō tavati v tako neprijetnem vremenu, in si v svojej nevolji mislila najbrž: čim večji gospod, tem večje muhe ima.

* (Francoska ekspedicija v Saharo.) Francoski listi prinašajo uže nekoliko natančnejših vestij ob uničenji ekspedicije, katera je dné 18. novembra 1880. l. pod veljstvom polkovnika Flattersa šla iz algirske vojaške postaje Laghuat, da zméri železnico skozi Saharo do Senegalske. Razen polkovnika Flattersa udeleževali so se ekspedicije: dva oficirja, trije inženjerji in en vojašk zdravnik. Krdelo je bilo sestavljeno od malega števila francoskih vojakov in 83 tamošnjih deželanov, največ spahijev in turkosov. Flatters je imel poleg družega tudi soboj priporočilno pismo predsednika Grévyja do tako zvanega uarglaskega kalifa, moža za Francoze zelō vnetega, h kateremu je prispela ekspedicija dné 30. novembra ter je ondi še kupila več velblodov. V decembru in januarju so pot nadaljevali in v 14. dan februarja prišli v Assiu, 2500 kilometrov od Algira ležeči kraj. Odtod se je ekspedicija htela obrniti proti štiri dni hoda oddaljenemu Airu, kateri je tudi jeden izmej rodovitnih krajev sredi puštinje. List „Français“ misli, da je polkovnik Flatters poginil v Taghajitu, v severnem delu oaze Air. Kakor poročano, pobili so sovražni rodovi naj prej jeden oddelek ekspedicije, mej tem oficirje, in v beg sputivši se drugi oddelek so na izdajalsk način ostrupili z dateljni. Nekateri, katerim se je navzlic vsemu posrečilo, da

so ušli, prinesli so dné 28. to vest uarglaskega kalifu, kateri je brz odrinil sè 400 možmi, da reši 30 še živih ali obkoljenih udov te ekspedicije. Tudi Francozi v Laghuatu so, izvedši žalostno novico, nemudno odposlali pomoč. Opomniti nam je še, da so zastopniki Algiera v obeh kamorah uže iz prvega početka svarili, naj se takšno nevarno podjetje opusti, da, dné 12. avgusta 1879. l. so v senatu odločno protestovali zoper toli nepremišljen korak.

Umri so v Ljubljani:

13. aprila: Matevž Meršol, korar, 63 let, pred škofijo št. 9, za mrtudom.

14. aprila: Marija Vodušek, profesorja hči, 3 leta, v Vegovih ulicah št. 6.

16. aprila: Alfred Majer, kondukerjev sin, 2 $\frac{1}{2}$ leti, na Dunajske cesti št. 23, za vnetjem možjanske mrene. — Teodor Mahkota, hišnega posestnika sin, 7 mes., v Krakovskih ulicah št. 7. — Franc Brate, fabriške delavke sin, 3 leta, na Poljanski nasipu št. 48. — Jožef Koprivec, krojač, 68 let, na Karlovski cesti št. 5, za mrtudom. — Janez Pleško, meštar, 53 let, na Dunajske cesti št. 2, za mrtudom. — Jožef Knez, črevljarjev sin, 2 mes., Črna vas št. 4, za božjastjo.

17. aprila: Otilija Šlapak, 15 $\frac{1}{2}$ let, na Marije Terezije cesti št. 6, za difteritis. — Marija Kvas, črevljarja hči, 4 dni, v Trnovskih ulicah št. 9, za slabostjo.

Dunajska borza 21. aprila

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77	gld.	30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	"	25	"
Zlata renta	94	"	40	"
1860 drž. posojilo	132	"	75	"
Akcije narodne banke	827	"	"	"
Kreditne akcije	138	"	50	"
London	118	"	15	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	33	"
C. kr. cekini	5	"	55	"
Državne marke	57	"	60	"

Oženil

bi se rad **takoj** mlad trgovec, 28 let star (katoličan), ki ima premoženje ter je prijetne postave, z deklico staro 18 do 24 let.

Zahteva se: (221—2)

1. Izobraženost.
2. Veselje in nagnenost do večjega gospodinjstva.
3. Prijetna vnanjost in
4. naj ima deklica dote polovico toliko, kolikor imam jaz premoženja, tedaj od 5000 do 10.000 gld. v gotovini, katera svota pa se boče zavarovala.

Pisma, če mogoče s fotografijo, naj se pošiljajo samo do dné 1. maja pod šifro „**Odkritosrčnost, št. 345, poste restante, Maribor**“.

Tajnost se obeta s častno besedo.

Št. 5672.

(217—3)

Razglas.

V praznovanje poroke nj. c. in kr. svetlosti cesarjeviča nadvojvoda Rudolfa je mestni zbor 150 gld. določil, da se mej tri leta 1881 zaročene ubožne pa pridne tukajšne zakonske po 50 gld. vsakemu razdele.

Prosilci naj prošnje s spričevalom ubožnosti in lepega zadržanja in zaročnim listom **do konca aprila 1881** pri tukajšnjem uradu vložé.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dné 13. aprila 1881.

Župan: Laschan.

Zastave

za olepšavanje o priliki poroke cesarjeviča Rudolfa prodaje tukajšnji trgovec hišne oprave

J. NAGLAS.

Prosi se, naj se dotična naročila vpošljō najdalje do **1. maja t. l.** — Vnanje naročbe se točno in hitro izvršé. (222—3)

Umetne (640—34)

zobe in zobovja

postavlja po najnovjšem amerikanskem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celuloidu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žilnih, ateklino, otrpnelo ude in kite itd., malo časa čé se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**cvet zoper trganje po dr. Maliču**“ z **zraven stojé-čim znamenjem**: 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje samo (72—22)

lekarna „**pri samorogu**“ J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Tujci.

20. aprila:

Pri **Malté**: Fellner z Dunaja.

Evropa: Jasch iz Pole. — Lecca iz Bukarešta.

Pri **Slonu**: Horwath, Klugmann z Dunaja. — Gostinčar iz Ljubljane.

Bergerjevo medicinično mjilo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah sè sijajnim vspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo mjilo iz smole** ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega družega mjila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju izogne**, zahteva naj se odlično **Bergerjevo mjilo iz smole** ter naj se pazi na znano varstveno marko.

Kot **milejše mjilo od smole** za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper izpuščaje na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično **mjilo za umivanje in kopanje** pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-mjilo od smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

Jeden komad velja 35 kr. z brošurico vred. — Glavno zalogo ima **lekar G. HELL v OPAVI.**

V zalogi v vseh lekarnah cele države. **Glavne zaloge** pa imajo:

V Ljubljani pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. **V Kočevju** J. Braune. **V Krškem** J. Bomeker. **V Idriji** J. Wario. **V Kranju** K. Šavnik. **V Litiji** Jos. Beneš. **V Novem mestu** D. Rizzoli. **V Radovljici** A. Koblek. **V Vipavi** A. Konečny. (22—7)

Splošna zeliščna zdravila

od zdravnika Morisona,

prirejena v britskem zdravstvenem zboru v Londonu, sloveča na Anglaškem, Ruskem, Poljskem in po žrnem svetu, pripoznana od mnogo zdravniških avtoritet in njih zdravilska moč dokazana s tem, ker so uže na milijone ljudi ozdravila, ter so najgotovješe sredstvo, da se najde uzrok boleznim in imajo popolno zdravilsko moč.

Prirejena so na tri načine:

Dvakrat kot pile različne moči in uplivnosti, zaznamovana sè št. 1 in št. 2, in enkrat kot zeliščni prah.

Pile št. 1 so jako prijetno in nežno uplivajoče zdravilo, ki odločuje zlobne in hude sokove, a

pile št. 2 te sokove odpravljajo z vodenimi, pekočimi in pokvarjenimi sokovi vred iz trupla.

Zeliščni prah olajšuje odstranjevanje slabih sokov, omanjšuje, hladí in gasí žejo ter dobrodejno upliva na dihanje.

Te pile služijo izvrstno zoper **neprebavljivost, če človeku jed ne diši, zoper žolč in težave v živcih, zoper putiko in revmatizem, zlatenico, boleznim na jetrah, zlato žilo, bolečine v križi, zoper vse boleznim na koži in očeh** itd. itd.

Morisonov sistem se naslanja na ta glavni stavek: „Pokvarjena kri, glavni uzrok vsakej boleznim“. Ako se rabijo ta zdravila, čisti se kri in kri se prične z nova in živahneje pretakati po žilah.

1 par malih škatljic št. 1 in št. 2 veljata **gld. 1.60.**

1 „ velikih „ „ „ „ „ „ „ **3.50.**

Dobivajo se v vseh boljših prodajalnicah.

London, 1. februarja 1881.

Za angleški zdravstveni zbor

zaz. **MORISON & C.**

33. Euston Road.

(157—3)